

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Практикум
для студентів напряму підготовки
6.030402 «Правознавство»

Київ 2014

УДК 347.73(076.5)
ББК Х 402я7
Ф591

Укладач *І. П. Устинова*

Рецензент *Ю. І. Пивовар* – канд. юр. наук, доц.

*Затверджено методично-редакційною радою Національного
авіаційного університету (протокол № 2/14 від 13.03.2014 р.).*

Фінансове право: практикум / уклад. І. П. Устинова. – К. : НАУ,
Ф 591 2014. – 48 с.

Запропонований практикум включає питання до практичних занять з програми навчального курсу, основні теоретичні відомості, ключові поняття, практичні завдання з фінансового права, список літератури, питання та завдання для самоперевірки до кожної теми.

Для студентів напряму підготовки 6.030402 «Правознавство».

ВСТУП

Дисципліна «Фінансове право» є навчальною дисципліною в курсі вивчення публічних галузей права. Це теоретична основа та сукупність знань і вмінь, що є обов'язковими для формування у студентів економіко-правових знань, необхідних у практичній діяльності юристів у сучасних економічних умовах.

Фінансове право вивчає питання, які стосуються поняття фінансів і діяльності держави в цій галузі, предмета і методу правового регулювання, особливостей фінансово-правових норм. Велику увагу під час вивчення даної дисципліни приділено аналізу законодавства, норми якого регулюють фінансовий контроль, податкові відносини, державні доходи, державні видатки. Розглянуто правові засади державних централізованих фондів коштів державного кредиту та страхування. Зазначені питання є важливими для засвоєння та набуття практичних навичок студентами, що навчаються за спеціальністю «Правознавство». Головною метою навчальної дисципліни є вивчення та засвоєння теоретичних та практичних питань фінансового права як окремої галузі права. Практикум з дисципліни «Фінансове право» підготовлено з урахуванням положень навчальної та робочої навчальної програм, вимог нормативних документів щодо регулювання навчального та освітнього процесів в обсязі, необхідному для повного й глибокого опанування студентами основних положень щодо фінансової системи і діяльності держави, основних законодавчих та інших нормативно-правових актів, що стосуються цієї сфери суспільних відносин, правових основ фінансового контролю в Україні, бюджетного устрою України та бюджетного процесу, системи оподаткування, видів, порядку сплати податків та відповідальності за порушення податкового законодавства, правових засад державного кредитування, державного соціального страхування, системи державних видатків, кошторисно-бюджетного фінансування.

Роз'язання практичних завдань з фінансового права дасть можливість студентам певною мірою оволодіти практикою застосування фінансового законодавства, усвідомити рівень законодавчого

регулювання у цій сфері та спрямувати зусилля на засвоєння інших правових норм щодо захисту прав громадян, підприємств, держави та інших суб'єктів правовідносин.

Головне завдання дисципліни «Фінансове право» – підготовка спеціалістів з високим рівнем правосвідомості, здатних самостійно і грамотно орієнтуватися в сучасних політико-правових умовах, приймати обґрунтовані рішення з правових питань у межах своєї професійної компетенції.

Виходячи з цього головного завдання, йдеться про такі цілі засвоєння студентами економіко-правових знань щодо фінансової діяльності держави, пов'язаної з мобілізацією, розподілом, перерозподілом та використанням централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів держави та органів місцевого самоврядування, вивчення студентами законів та підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють діяльність органів, установ, організацій та підприємств у фінансовій сфері, вміння забезпечити суворе дотримання і виконання законів та юридичних приписів на практиці, засвоєння студентами законодавства, що регулює порядок розгляду спорів у судовому чи досудовому порядку.

Для кращого засвоєння знань з фінансового права студент повинен добре опанувати основні поняття теорії права, конституційного права, адміністративного права та адміністративного процесу та мати інші загальноюридичні знання та навички.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Модуль 1. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ Й ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ГАЛУЗІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ І ФІНАНСОВЕ ПРАВО	5
Тема 1.1. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ. ПРЕДМЕТ, МЕТОД І СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО ПРАВА	5
Практичне заняття 1.1.1. Фінансова діяльність держави. Предмет, метод і система фінансового права	5
Практичне заняття 1.1.2. Фінансові правовідносини та норми	7
Тема 1.2. ПРАВОВІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	10
Практичне заняття 1.2.1. Правові основи державного фінансового контролю в Україні	10
Практичне заняття 1.2.2. Правові основи фінансового контролю виконавчої гілки влади	12
Тема 1.3. БЮДЖЕТНЕ ПРАВО І БЮДЖЕТНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ. 15	
Практичне заняття 1.3.1. Бюджетне право	15
Практичне заняття 1.3.2. Бюджетний устрій	17
Тема 1.4. БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ	19
Практичне заняття 1.4.1. Бюджетний процес в Україні	19
Практичне заняття 1.4.2. Виконання бюджету, кошторисно-бюджетне фінансування	22
Модуль 2. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНИХ І МІСЦЕВИХ ДОХОДІВ. ПРАВОВІ ОСНОВИ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ДЕРЖАВНОГО КРЕДИТУ	25
Тема 2.1. СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	25
Практичне заняття 2.1.1. Система оподаткування в Україні	25
Практичне заняття 2.1.2. Правове регулювання доходів бюджетної системи	27
Тема 2.2. ПОДАТКИ, ЩО СПЛАЧУЮТЬ ЮРИДИЧНІ ТА ФІЗИЧНІ ОСОБИ. НЕПРЯМІ ПОДАТКИ	29
Практичне заняття 2.2.1. Непрямі податки	29
Практичне заняття 2.2.2. Прямі податки	31
Тема 2.3. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	33
Практичне заняття 2.3.2. Відповідальність за порушення податкового законодавства	33
Тема 2.4. ЗАСАДИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ	35
Практичне заняття 2.4.1. Основи банківської системи в Україні	35
Практичне заняття 2.4.2. Правові засади державного кредиту	37
Тема 2.5. ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТРАХУВАННЯ	39
Практичне заняття 2.5.1. Правові основи страхування	39
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	43